

REDACTIA
Arad, Str. Aulich (Adam)
ABO MENTUL
Pentru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 luna fl.
N-ri de Duminecă pe
an fl. 2.—
Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.
Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRATIA
Arad, Str. Aulich (Adam)
PREȘEDINTELE
de redacție: prima-dată
7 cr.; a doua-oră 6 cr.,
a treia-oră 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare onă.
Căsuța.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a plăti
înainte în Arad.
Redacția nu răspunde de
conținutul scrisorilor.

Românii la Congresul Orientalistilor.

Roma, 4 Octombrie n. 1899

Astăzi s'a inaugurat congresul Orientalistilor în palatul istoric pe Capitoliu, în sala numită a Horațiilor și Curiaților.

Pentru noi, Românii din Dacia Traiană, acest congres are o specială însemnătate.

În prezența lumii culte se petrece, așa zicând, frățietatea noastră cu gîntea latină. Eată cum.

Reprezentanții guvernului român și ai științei române, la acest congres, sunt savanții profesori și academicienii V. A. Urechia și G. Tocilescu.

Ambii sunt aleși președinți în secțiuni. Dl Urechia în secțiunea istorică și etnografică, iar dl Tocilescu pentru științele hellenice și tot orientatul grecese.

Acești eroi ai științei și culturii române sunt însă tot așa eroi și pentru ideea Românismului. Concepura ideii ferice, de-a încununarea columna lui Traian.

Roma străbună, prin reprezentanța sa oficială, prin oamenii săi de știință competenți specialiști în ale istoriei și ale etnografiei popoarelor, va însoți acest act măreț al depunerii cununei, împreună cu aleșii reprezentanți ai științei, din toată lumea civilizată.

Vor lipsi, ce lucru frumos! numai Jidani, cari reprezintă pe Maghiari la acest congres.

Cununa e turnată din bronz, două ramuri de stejar se încovoie spre olaltă, cuprinse și legate în mănunchiu prin stema României. Pe două panglici, asemenea din bronz, se află dedicațiunea: „Divului Nerva Traian, Fundatorul Daciei“.

„Românii, oș peșii Romei în anul 1899, luna Octombrie.“

Pe frunzele de stejar sunt scrise numele Domnilor romani mai însemnați: M a n l i u — Mauru — Claudiu, Ștefan cel Mare, Mihail Viteazul, etc. Apoi Cuza-Voda și gloriosul Rege Carol I.

Pe o frunză sunt înscrise numele nemuritorilor Horia, Cloșca și Crișan.

Depunerea s'erbătorească se va face în 12 curent. Se prevede o manifestațiune de simpatie pentru Români, cum rar s'a mai văzut.

Causa noastră națională posedă simpatiile lumii civilizate. Vorba e, să ne știm folosi cu demnitate de aceste bune dispozițiuni.

Jidano Maghiarii m'ncară una bună. Auzind ei de venirea lui Moș Urechia, s'au spăriat, și au alergat, să salveze „ideia de stat“, ce i compromite cu desevîrsire. Să vedeți, cine sunt acești neaoși Maghiari: Weinberger (Vambery Armin), Goldzieher Natzi, Zwiebelduft (Óvary Lipót) ceva Hartmann, și un savant de rasă, Szentkatolnai Bálint.

Eată reprezentanța maghiarimei! Și ei s'au și pus pe lucru. Mai întâiu au perorat, că Maghiarii au versat sânge pentru independența și unitatea Italiei! (Asta pentru captarea bunăvoinței). Dar se auzia zicând, dar ce are a face sângele Maghiarilor cu Congresul Orientalistilor? Alții ziceau, se poate că s'a versat sânge maghiar, dar ce au a face Jidani cu sângele maghiar? — Se fac de ris și de batjocura.

Este însă ceva și mai ridicol. D-nii Weinberger și Zwiebelduft s'au dus la ilustrul conte de Gubernatis, ridicând p'ară și ponos, că dl Urechia vrea să-i atace pe Maghiari.

Nobilul conte respunse, că el îl cunoaște pe dl Urechia, și așa n'au să se teamă de un atac din partea d-sale. Dacă însă d-ilor vor provoca, dl Urechia se va apăra după datorie. Le recomandă deci să fie prudenți și să nu provoace.

— Dar' vor face manifestație la columna lui Traian, și asta noi cum vom pute' suferi?

— Nu v' privește pe D voastră. Încoronarea columnei nu se ține de congres. Afară de congres ei pot face aceea ce vreau, sau ce li-se pare spre bine. Columna lui Traian e un monument, care-i privește pe ei deadreptul, și își fac onoare și datorie, dacă o încununază. De cumva aveți și D voastră ceva monument, care v' privește, faceți asemenea, și noi v' vom gratula.

Vedeți, Românilor, de ce sunt capaci jidano-maghiari!

Romanus.

Wlassics pe ducă. *Legea despre procedura erinivă ce va intra în vigoare cu 1 Ianuarie anul viitor. institue și un de tot nou post. anu se acelu al: procurorului de Coroană (Koronagyész), luat după calypodul englezesc, nici mai mult nici mai puțin; ad că supremul procuror al țerii. La postul acesta, se vorbește încă de mult, va fi numit Wlassics, actualul ministru de culte și instrucțiune publică, devenit mai ales celebru prin principiile și activitatea jidano-păgânii; d'aceea e prestăvit de către ovrime ca nici un alt ministru de resortul acesti, căți s'au p'arândat până acum în Ungaria.*

Urmasul, lui se zice, că are să fie Dr. Berzovitzky, fostul secretar de stat la același ministeriu sub Csáky.

Apropiere româno-maghiară. Cu privilegiul intrării congresului Orientalistilor, ziarul „L'Italia“ scrie despre o apropiere între Români și Maghiari. Dăm, după foile maghiare, următorul extract din articolul ziarului italian:

„Dacă și urărim cu dragoste congresul fraților noștri din România, care este sentinela vigilență a civilizației latine în Peninsula Balcanică, de altă parte nu putem să refuzăm recunoștința noastră Maghiarilor, cari au fost tovarășii noștri în luptele noastre pentru independență; nu putem să negăm legiunea maghiară cea vitează, care avea de conducător pe Gari-

baldi. Se afirmă cu siguranță, că cele două popoare se vor apropia unul de altul spre folosul culturii apusene față cu curentul slav. Delegații maghiari ai congresului orientalistilor, mai ales Ovdry Lipot, acest vechiu oștăru al războiilor italian, lucrează în această direcție. Căpetenia delegaților români, Urechia, senatorul ilustru, s'a exprimat a fi inclinat spre o astfel de apropiere prietenească declarând, că, dacă al XIII-lea congres al Orientalistilor s'ar intrua la Budapesta, toți savanții români vor veni acolo. Această știre o ținem drept a s'ni premergător norocos cici unirea în câștig a culturilor lor arteor și științelor de obicei premergătoare unirei popoarelor“.

Am dori să știm, ce va zice „autorizata“ la aceste încercări de apropiere între Români și Maghiari, facute sub auspiciile și conlucrarea dlui U r e c h i a, și încă — la R o m a. Tare suntem curioși a auzi vorba autorizatei.

Pentru „Unirea“.

Când în „Trib. Pop.“ am analizat puțin articolul „Unirei“ către laiceimea gr. cat., am voit totodată ca să desțoptăm în barbă din conturile diocesane mai mult înțeles de elementul laic, știind prea bine că elementul laic este în rază extraordinară, pe care se poate lăsa biserica cu siguranță în orice împrejurare.

„Unirea“ se înțelege, luând act despre articolul nostru, își formulează niște pretențiuni cu o suveranitate deamănă de niște capete goale, sugerând poate că trăeste într-o epocă, când cu laiceimea poți vorbi ec'aaa, ca și cu un floac. Nu-i locul aici ca să polemizăm cu modul de a pretinde al „Unirei“, de aceea ne mărginim a ne face observațiunile, respective dificultățile noastre în chestiunea ajutorului.

Că v'oește „Unirea“?

„Dorim adecă să știm, dacă ar contribui și laică cu ceva, când ar fi vorba de-o subvențiune a clerului propriis viribus“. Aici culminează pretențiunea „Unirei“. Am fi dorit să ne spună „Unirea“ și modalitatea, cum contemplantă ea subvenționarea ace sta, deoarece ea însă nu suntem în p'ăcuta poziție de a pute' ști gândurile celor dela „Unirea“, fie-mi permis a desfășura „subvenționarea“ aceasta mai pe larg.

Sunt 2 posibilități:

Sau să înființăm un fond, din interesele căruia să dăm câte un ajutor clerului. Sau ca fiește-care paroh să se ajutozeze de către parohie pentru repartituție.

În ceea ce atinge prima posibilitate — crearea fondului — distingem, dacă „Unirea“ contemplantă lucrurile de așa, ca asupra fondului să dispună și laiceimea cu vot decisiv, atunci numai lău la putem un plan atât de frumos și suntem gata a sprigini ori ce pas în direcțiunea aceasta.

Da și însă v'oește, ca noi, fie singuri fie cu clerul împreună, să înființăm fondul fără însă ca să avem drept a ne amesteca în administrarea, respective distribuirea intereselor lui, atunci îi spunem înainte „Unirei“, că pentru astfelu de planuri nu suntem acasă.

Trebuie să vorbim la înțeles, ca să nu ne desiluzionăm. Ne-am convins auzim, că în Blaj sunt de parte „capetele mari“ de a se ocupa cu ideea intrării elementului laic

în mecanismul bisericesc, încă chiar și astăzi când și puternica biserică catolică s'a dovedit de neputincioasă în fața francmasonismului și liberalismului timpurilor moderne și s'și c'asă razim și putere nouă în credințioșii laici. Numai Blajul și biserica gr. cat. din Ungaria și Transilvania sunt (ca de obicei) mai pe sus, chiar și acum, când o coplesce primejdia ajutorului, prin jda autonomiei catolice, liturgică maghiară, congrua, tot pr mejd i. Și în loc să s'și caute sprigin în laicime, să o îndulcească cu vre-o promisiune, vorbește într'un ton suveran, ca și când laiceii ar fi chiar numai niște oi „de tuns și de muls“. În fața astorfel de grandomanii vom ști și noi să ne aflăm, și poate fi sigură „Unirea“, că laiceimea numai pentru drepturi mai i-a asupra sa datorințe.

Nu vorbesc de astfelu de drepturi, cari laiceilor nu le compet în virtutea dispozițiilor canonice ale bisericii, dar sunt în drept a vorbi nu numai că ne compet, dar le reclamăm și împregiurările.

De cum va însă „Unirea“ se cugetă la o repartiție pe popor, atunci o rugăm să considere cele până de acum de neizise. În cazul acesta o rugăm să repartizeze! Dacă se cugetă la reușirea unui astfel de plan, noi numai gatulă îi putem.

Împunerea, că noi ne folosim de aceste pretențiuni ca de un fel de protest voind a scăpa astfelu și de datorințe, le respingem ca toată hotărîrea. Am dat s'ute de dovezii practice contrare. Am fi veseli să putem înregistra tot așa-menea și de la „Unirea“. Duzere însă, că „Unirea“ în timpul dia urmă se joacă cu astfel de frase, încât miopii nici nu observă neapăsările, neglijențele contrelor astupate sub v'elul lor des. De aici provine, că „Unirea“ plutește în niște atmosfere fantastice, călăuzită de o bună dosă de fariseism, ear noi nu ne putem mișca din cruda realitate. Când, d-nilor dela „Unirea“, cereți fapte, atunci v' sugerați ca faptele acelea să se miște în realitate și de aceea cereți ca-i just și dați scum cuique.

Laicul.

Dela Congresul Orientalistilor.

Universul din Bacurești primește din Roma următoarele amănunte de la congresul orientalistilor:

Mercuri în 4 Octombrie n. la orele 10 dim. s'a inaugurat în mod oficial la Capitoliu, unde se află statuia Romei, în marea sală a Curiaților și Orașilor, splendid ornată, al XIII-lea congres orientalist în fața autorității.

Capitoliu era întreg povorizat cu drapel. Garzii municipale erau în mare uniformă.

Când a intrat Bacceli, ministru de instrucțiune, care e reprezentant al regelui Italiei, musica a intonat imnul regal și garzii au prezentat armele.

În salosnele Capitolului erau înșuruiți sergentii municipali îmbrăcați în haine roșii, cu pantaloni scurți, până la genunchi, cu corapi de m'țasă și cu capul pudrat așa că păreau a ave' p'urul alb.

Marea sală a Orașilor și Curiaților era literalmente plină. Se afla de față și ministrul de justiție Bonasi Primarul orașului, prințul Ruspoli, nu poate lua parte din cauză că lipsește din Roma.

Cel dintâiu, care a vorbit, a fost Bacceli, ministrul de instrucțiune italian, ca reprezentant al regelui. El vorbi în limba italiană, pronunțând un erudit discurs, adesea întrerupt de aplauze. Bacceli a salutat în numele regelui Italiei și al guvernului pe congresiști.

După aceea a vorbit pentru primarul Romei, Gallupi, care a salutat pe membrii congresului în numele cetății etc. ne.

Apoi contele De Gubernatis, președintele comitetului organizator, a proclamat în fața întregii adunări numele președintelui de onoare senatorul Ascoli și a președinților și secretarilor de secție, cari au fost desemnați în ședința de aseară de la Universitate.

Această proclamație fu din nou primită cu aplauze. În fine au luat cuvântul delegații diferitelor state.

În special a fost foarte aplaudat ilustrul profesor universitar Urechia, care a pronunțat un discurs foarte frumos și patriotic în limba franceză.

Urechia sfârși discursul său cu aceste frumoase cuvinte, care fură primite de șomotoase aplauze:

„Noi Românii suntem aici, pentru-că aici e Roma, mama noastră.

„Suntem aici, pentru-ca să aplaudăm lucrările d-voastre, lucrări, cari vor ajuta mai bine decât ori-ce alt congres de pace la înfrățirea și bine-făcătoarea pacificațiune a popoarelor.

„Suntem aici, pentru-ca acum când aclamați cetatea eternă, să strigăm împreună cu d-v.: Trăiască Roma! Trăiască Italia! Trăiască Regele Umberto, marele patron al congresului! Trăiască mini-strul Baccelli!”

Discursul lui Urechia a entusiasmă pe toți și ministrul italian Bacceli l'a aplaudat foarte mult.

Reprezentantul guvernului ungurec a vorbit în limba italiană și fu cât-va aplaudat când a zis că „Ungurii s'au luptat alături de Italianii pentru unitatea și independența Italiei”.

Ceremonia s'a terminat la orele 12. Seara a avut loc o mare recepțiune la Capitoliu.

Această recepțiune a avut loc în muzeele capitoline în Capitoliu.

Turnul Capitolin, strada și piața Arcoeli, care erau iluminate, prezentau un aspect surprinzător.

La ora 10 seara toate vasele săli splendid iluminate cu electricitate, în care se află îngărmădite atâtea tesaururi ale sculpturii, — marea artă romană, — erau înțesate nu numai de numeroșii orientaliști, dar și de publicul cel mai distins din Roma, care fusese invitat.

Toți congresiștii Români erau de față și făceau onorurile casei.

Ajutorul de primar, profesorul și comandorul Gallupi, consilierii și comunalii făceau onorurile de casă.

În curte, în timpul recepțiunii, banda municipală a executat un splendid program.

Serviciul de onoare era făcut de guardii comunali în mare ținută și de servitorii Capitolului, cari erau îmbrăcați în haine roșii, înșirați la intrare, pe scară și în marile săli.

Recepțiunea a durat de la 9 până la 12 ore noaptea.

Spicuiuri dela ziua celor 13.

„Unde erau magnații?” — se întreabă foaia locală ovreo-koosuthistă, în articolul său de fond de Duminecă. Eacă o spicuire de izbucniri semitico-patriotice la adresa casei magnaților:

„Ei bine, ce fac magnații pentru patrie?... ”

„Casă magnaților, ca atare, n'a luat la cunoștință marea mișcare națională...”

„De giabă am căutat prin delegațiunii pe delegați sau cel puțin pe unul singur dintre magnați, înzădar ne uitam după coroana casei magnaților.

„Ei bine, nu este asta rușine? nu e păcătoșenie? Acești magnați, cari nu jeluiesc, sunt adevărați maghiari de tristă figură (gyászmagyarok), cari nu merită a fi născuții acestei țări...”

„Magnatul maghiar a rămas rece în ziua cea mare, zi de doliu și de durere a națiunii, când ea era în fiacări. Magnatul maghiar a rămas departe în mod ostentativ demonstrând cu liniște cinică, sau cu și mai cinică nepăsare...”

Nu merită deci acești „gyászmagyarok” să fie deposedați, după-cum propune Beksics în grandiosul său op, de *latifundiile și fidei-comisurile* lor pentru a fi înlocuiți cu magnații din neamul Israel? Dar apoi cum se încrede Beksics, că ei ar pute maghiarisa pe Români și Slovaci, dacă ar fi transpuși acolo de pe șesuri? Eată una din „versile și uscate” ale planurilor lui.

Se înțelege că s'a ținut „serviciul divin solemn de doliu” și în templul, adică sinagoga patriotică, unde oberrabinerul Rosenberg a rostit o predică „din cele mai emoționătoare”.

Ear înaintea statuei, depunând coroana cea bogată și strălucitoare, tot acest reprezentant suprem al neamului Israel a spus o dicție patriotică, agrăind astfel pe cei de față:

„Fiilor și fetelor, evlavioși ai dulcelor mele patrii!”

„Nu numai sentimentul însuflețitor al patriotismului — deși și acesta îmi pătrunde ființa în toate firele ei — dar și datorința grațitudinii celei mai călduroase m'a condus aci...”

„Căci faptul fericitor, că nu mai suntem Ovrei ungari tolerați, ci aievea Ma-

ghiari de credința ovreiască, liberi și egali-îndreptățiți pe pământul cel înfloritor și sărutat de libertate al lui Arpad, este dovadă istorică, etc. . .

„D'aceea moartea voastră de martir oh eroilor națiunii mele, este moartea de martir a luminei și a libertății, prin urmare și a scumpului D-zeu al Maghiarilor. (Azért a Ti martirhalalotok, oh nemzetem hősei, a világo-ság és a szabadság, tehát a drága magyarok Jstenének is).“

Și nația singură alcătuitoare de stat înghite toate aceste enorme înșelătorii ovreiești ca cele mai fine dulcetuiri, îmbătându-se cu apa roce ce i-o servește — Kaghalul.

Fișica locală guvernamentală spune, că numărul celor de față, afară la obeliscul celor 13, era de 40—50.000, pe când în realitate trebuie scurtat tocmai cu un O.

Spicuiuri din și despre cartea lui Beksics

„Budap. Hirnap” dela 23 Sept., adică în ziua aparițiunii cărții lui Beksics, se avântă la loc prim a scrie despre „Magyar nagyhatalom”, prin care vorbă a vrut, fără îndoială, să zică: „Ungaria va deveni o mare putere maghiară, dacă și când năluca lui Beksics va deveni realitate. Intre altele scrie:

„Beksics ne învață, mai bine zis, scoate prin calculare înaintea ochilor noștri, că peste 50 de ani regatul Ungariei va avea o populație de 29 milioane și 100.000 suflete; dintre acestea 18 milioane și 300.000 Maghiari; 4¹/₂ Români și 2¹/₂ Slovaci; restul se va compune din Croați, Sârbi și Italiani. Evident, că asta însemnează, că peste 50 de ani monarhia Sfintului Stefan va fi în stare, ea de ea, a se pune în șirul puterilor mari europene, cu 30 milioane locuitori.

„Căci înmulțirea Maghiarilor își are condițiunea ei; anume: prima și de căpetenie condițiune este, ca rassa maghiară să și păstreze capacitatea sa pe terenul înmulțirii firești, în care privință ea stă așa zicând la locul prim în Europa civilizată și cu mult întrece naționalitățile noastre (Nu știți într'adevăr ce este mai uimitor aci, minciuna patentă sfruntată, ori sinamăgirea prefăcută? R. „Tr. P.”) . . . Sporul populațiunii Ungariei este, din zece în zece ani, în cifră medie 11%; dar a rasei maghiare în special este de 15%; aceea a românilor — 7%; ear a Slovacilor — numai 2.45%.

„Deoarece ce însă scrutările, cercetările și calculările întreprinse de autorul cărții

l'au convins, că în timpurile mai nouă sperirea rasei maghiare a perdit din firea sa năvalnică (rohamosság) . . . Beksics 'și-a dat silința a afla cauzele acestei aparițiuni și a vrut să arete în cartea sa mijloacele delecuire” . . .

„După învățătura lui Beksics, politica maghiară trebuie pusă pe base nouă, anume: pe răspândirea rasei maghiare . . .

„Ca introducerea a cărții figurează o scri-soare deschisă a lui Beksics către Rákosi Jenő (proprietarul și directorul ziarului „Bud. Hirnap”. R. „Tr. P.”), provocându-l să se pună în fruntea ideii. Ear' Rákosi Jenő cu dragă inimă provoacă pe toți aceia, cari sunt înclinați a asculta de vorba lui, să se înarmeze după cartea lui Beksics și să plece în luptă pentru ideea cu inimile și intelctele lor” . . .

Nouă această provocare a lui Rákosi ne face impresia unei ironii fine, destul de bine ascunse; mai ales ne îndeamnă la aceasta cuvintele: „cu dragă inimă”, apoi că provoacă numai pe aceia, cari sunt înclinați a asculta de vorba lui”, adică nu pe nația întreagă; apoi că provocarea nu o face în persoana primă, cum s'ar fi căzut poate, fiind el, Rákosi, provocat direct printr-o epistolă deschisă, ci pune numai pe un colaborator de mână a doua al său să vorbească în persoana a treia, în numele lui Rákosi și încă nu se poate mai pe scurt. În sfârșit vorba „înarma” încă e tare suspectă de ironie.

Dar' dealtfel peste întreg articolul trece un curent de acest soi de apreciere.

Doamna Maria D. Manole născ. R. Pascu, dimpreună cu fiul Diamandi și fiicele Maria Dr. Baiulescu și Elvira St. Hg. Theodorachy, precum și familiile Dușoiu, Christea, Panfilie, Cioran, Baiulescu, Hg. Theodorachy, au durerea a Vă face cunoscută pierderea prea iubitului lor soț, tată, frate, soț și cumnat

DIAMANDI I. MANOLE

Încetat din viață în 25 Sept. (7 Octomvre) 1899 la 10 oare a. m. în etate de 66 ani.

Rămășițele pământești ale mult regretatului defunct se vor conduce spre eternă odihnă Lună, în 27 Sept. (9 Octomvre) 1899 la 3 oare p. m. din locuința proprie, Bule-

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

Critică.

Să am numai atâtea putere, câtă Papa de la Roma, de loc aș pune toți criticii sub anatema.

De aseară am început a ceti una, și nu mai am cap de a o isprăvi. Nu mă mai slugește nici atențiunea! La început mă delectam cel puțin în exclamările, indignările și sarcasmele — cugetați că doară ale criticatului? Nu, ci ale criticului însuși.

Toate figurile logice, câte le-am învățat odinioară, începând cu inducțiunea și până la sorites, le-am văzut puse în praxă, resp. în linie de luptă, contra unui sorman muritor, care a comis și el odată în viață un păcat, că a scris ceva — de-ale inimei.

Și să vedeți, mă rog, cu ce aparat răsboinico-științific se așează criticul meu în contra unei *lipitoare literare*, cum l'a numit la urma urmelor.

Și bietul păcătoș, nu știu zău de a mai umblat vre-odată prin codrii privilegiați ai „savanților” și poetilor după uscături, atâtea însă dau cu socoteală, că până va

cunoaște modul de critică românească, n'o să se mai înțepe prin spini literaturii.

Căci, mă rog, nu prea e lucru de săgă, ca așa din bun senin să te tîră pe la tribunalele de critică „severă”, începând cu Lessing și până la Hippolyt Taine, și după ce te-a osândit la moarte prin ștreang, să te mai arete și prin saloanele și casele românești. Tu poate că ești cel mai nevinovat om pe lume, și te pomenești în rîndul criminalilor ordinari.

Și criticile acestea sunt foarte bine primite din partea publicului!

Nu-i vorbă, luând lucrul așa superficial, îți poate afla omul o plăcere extraordinară, vîzînd cum pleacă criticii noștri cu tunuri după epuri, dar în fine critica astăzi pare-mi-se e o artă serioasă, un tribunal, unde se judecă *crimele și defectele literare* și nu un repertoriu de Don Quișotiade. Nu-i poate disputa nime dreptul, ba datorința de-a alunga „insectele literaturii” de pe hotarele ei, dar e foarte adevărat și aceea, că nimic nu strică criticii așa, ca megalomania criticului. Căci, să mă ierte orișicine, dar oare la masa adevăratei arte se secționează fîtul literar, fie eșit el din peana ori-cărui scriitor? Și oare critica a umblat ea întotdeauna cu mâinile catifelate, precum

pretinde a crede? Oare eluptatu-și-a ea nimbul unei judecăți adevărate și definitive în lucruri de artă sau literatură? Și oare în operațiunea ei nu e stăpînită de vre-un interes particular?

Am cetit o mulțime de critici asupra unui și aceluiasi obiect, și să vedeți d-voastră, mă rog, — artă!

Eu știam că adevăr e numai unul în felul seu, fie acela ori-ce adevăr, politic, științific ori literar, și când la urmă, desigur doi critici afirmă cu totul contrariul unul altuia, — amîndoi jurau pe toți sfinții, că au dreptate.

Am rămas ca Țiganul, când i-s'a dus pălăria pe Dunăre — cu ochii holbați și căutam după — adevăr.

Căci, când unul zice — la rugă altul din contră — la Pantheon! mie și ori-cărui dintre d-voastră nu i-ar rămîne alt-ceva, decât cel mult să se — *enerveze*.

La câți critici nu am observat o consecuență „de model”; negarea fără scrupul a afirmării în aceeași propozițiune!

Trecînd peste acești din urmă, cari nu merită numele ce și-l arogă, să privim mai de-aproape *criticile contrare*. — Aici e Eminescu.

Trecînd peste sutele de publicațiuni

apărute, parte ca studii speciale, parte ca teme în reviste periodice române sau străine, să ne oprim la „*marii măiestri*”, cari s'au ocupat ex professo cu studiul asupra lui Eminescu.

Fetrașcu îl ridică până la ceriu. E o roșă primăvărată crescută în pământ sâlbatic între spini. A fost o stea trecătoare, care făcea onoare unui popor cult, — dar pentru Românii a fost prea — ideal.

O altă critică apărută în Blaj, care de altcum nu a tulburat mult apa prestigiului ce și-l'a eluptat Eminescu în literatura românească, îl degradează la gradul unui simplu păcătoș, care a sîmînat simburile desperațiunii și al disprețului între tinerime, și nu află în el nimic, — dar' absolut nimic, ce l'ar face în oare-câtva poet.

Acum, unde-i adevărul?

Cetitorul, care le-a cetit pe amîndouă, și poate și pe Eminescu, a bun seamă, că le-a aflat pe amîndouă de adevărate.

De ce?

Dacă cineva voiește cu ori-ce preț să ducă la esafod un product oare-care, îi stău la dispoziție o mulțime de mijloace. Trecînd preste Kiksuriile logice bine acoperite cu frase sunătoare, oare zemflemisările, ridiculizările

vardul Rudolf Nr. 14. In cimitirul gr. or. din Groaveri.

Braşov, 25 Septembrie (7 Octombrie) 1899.

Comitetul parohial al bisericii sf. Adormiri din Braşov-cetate aduce cu profundă durere la cunoştinţă încetarea din viaţă a mult valorosului său membru

DIAMANDI I. MANOLE.

Inmormântarea se va face Luni, în 27 Septembrie (9 Octombrie) 1899 la 3 ore p. m. în cimitirul gr.-ort. din Groaveri.

NOUTAȚI

Arad, 10 Octombrie 1899,

Scurtimea de vedere sau poate și alte soiuri de „Scurtime“, ale unuia din colaboratorii externi ai „singurei autorizate“, nume ale aceluia, de la numele căruia se derivă aceste scaderi, se vede că s'au transplantat asupra întregii redacții a scumpulor surate din Sibiu. Căci eacă ce scrie în Nr-ul său de la 6 c.:

„De remarcă, că „Trib. Pop.“ nici până azi n'a amintit de sfîntirea bisericii din Bratec, act profanat cu o nouă înfrățire“;

pe când în Nr-ul nostru 178, de la 16/23 Septembrie, pe pag. II., la primul loc în rubrica „Noutăți“ raportul despre „Sfîntirea bisericii din Bratec“ ocupă o jumătate de coloană.

Et bine: căruia din „scurtime“ trebuie să atribuim această scăpare din vedere a „singurei autorizate“? Scurtimei de vedere, și hipertrofiat de rea credință, voind cu dinadinsul a mistifica lumea? Ori care din aceste două și ar alege surata, drept cea, e prinsă cu ocau mică.

Dar „singura autorizată“ nici până azi n'a răspuns nimic la întrebarea ce i am adresat-o în Nr-ul nostru de la 1 Octombrie n.; de aceea i o punem încă odată:

O mică nedumerire. Nu ne putem explica, pentru ce „Tribuna“ din Sibiu n'a pomenit absolut nimica despre regularea afacerilor cu delegațiunile și efortia școlilor românești din Braşov și împăcarea deplină, întreprinsă între cele două parohii, atunci, când „Gazeta Transilvaniei“ publicase deja în Nr-ul său de la 11/23 Septembrie un articol informativ despre această afacere.

Așa de indiferent trece în ochii autorizatului eveniment pe cât de îmbucurător, pe atât de important? Ori doară nici nu i place chiar împăcarea celor certăși și învrăjbiți? Care să fie oare pricina mutismului suratei? O mică explicare, fie chiar și „neautorizată“, n'ar strica.

exclamările, indignările nu s' inventiuat a-nume de a arunca praf în ochii lumii, ca să nu vadă abisurile inconștienței proprii? Și oare, când voiești să turtești pe cineva, nu-i un mijloc genial de a-i compara creațiunile puțin succese cu produsele neperitoare ale lui Byron, Victor Hugo, Lamartine, Heine etc? Și dacă voiești să-i încoronezi protegiatul cu lauri, oare nu faci pe înțeles?

„Opposita iuxta se posita magis elucetant“.

Acuma, cum stăm cu adevărata artă? E foarte adevărat, că arta se pune, de multe ori, în serviciul vre-unui curent, fie politic, fie social — ba de multe ori e dator să acompanieze sau să premergă fie ori ce direcțiune sănătoasă, — dar arta crihei nici odată.

Critica trebuie să stea pe un nivel cu totul obiectiv, departe de ori-ce preocupățiune, fie literară fie socială. Sau nu este o crimă de a i acoperi cu firma criticeii convingerile politice, resp. sociale?

Nu criticul să caute proptele pentru ideile sale în cutare și cutare scriitor, precum de ex. Gherea umbliă după socialism, chiar și în scrierile lui Coșbuc, ci ideile scriitorului trebuie scoase în relief și judecate după regulile adevăratei arte.

Care „scurtime“ te-a împedecat, scumpă, blândă sorioară, a da explicația cerută? Ia spune!

Maria de Stamatii-Ciurea, soția mult regretatului patriot și scriitor basarabean Constantin de Stamatii-Ciurea, a încetat și ea din viață Vineri, în 6 Oct. n., în vîrstă de 59 de ani, la moșia sa Caracușeni din Basarabia.

Afacerea profesorului Varga Otto, acusat pentru crima de *lesa Majestatis*, preocupă încă presa maghiară. Într-unul din numerii din urmă „Pester Lloyd“ asemenea se ocupă de afacere și dintr'un op mai nou al lui Varga, intitulat „Cele zece statute“, citînd câteva frase constatînd, că „în faptă temperamentul vehement l-a împins pe Varga să scrie astfel de lucruri, pe care mai bine ar fi fost să nu le fi scris.“ — Ear' alte foi maghiare „liberale“ se cămînesc să arate, că în prelegerile sale Varga n'a folosit expresii vătămătoare la adresa Majeștii Sale și se îngrozesc de faptul, că se găsesc elevi, cari se ocupă cu „denunțarea.“ — La aceste foi eacă cum răspunde ziarul maghiar „Alkotmány“:

„Aducă-și numai aminte aceste foi liberale, câte denunțări, învinuiri mincinoase s'au petrecut buna oară în interesul lui Dreyfus. Preste tot, talarul de judecător al moralității de loc nu li s' potrivește foilor liberale, cari poartă căciula frigidă. Varga Otto din part a sa însuși într'o foaie liberală erumpse foarte violent contra acelora, cari l-au atacat pe el. Nici asta nu e corect. Dacă Varga Otto se știe nevinovat, nu acuse, nu violenteze pe nimeni, și, dacă a avut „bărbăția“, să zică într'o carte a sa, că o memorocire a fost pentru Ungaria ajungerea pe tron a Habsburgilor, atunci aștepte tot cu aceeași bărbăție terminarea afacerii sale. Altmintrelea, afacerea sa în curînd va ajunge înaintea consiliului disciplinar, al cărui president este secretarul de stat Zsillinszky Mihály, și referent va fi consilierul de secție Bönce. Datoria acestui consiliu va fi, să raporteze despre asta ministrului de învățămînt, care are să hotărască în cauza aceasta. Unii elevi și colegi de ai lui Varga plănuiesc ceva demonstrație de încredere în interesul lui Varga. Ar fi mai bine, dacă și domniile acestia ar aștepta în liniște încheierea afacerii“.

Boicotarea ziarului „Adevărul.“ Sub acest titlu ziarele din România aduc știri sensaționale, că numărul cu data de Duminică, 26 Septembrie st. v. (8 Oct. st. n.) al ziarului „Adevărul“ a fost oprit cu forța din partea poliției din București, astfel, că în capitală n'a fost permis să se vînză, ear' expediția din provincie a fost oprită

Astăzi deja înainte știe bietul scriitor, că mînzul seu literar cum se va prețui în tîrgul criticilor români.

Densușin caută după fanatismul național al la „Hore oțelite“, ear' altceva e sub critică.

Maiorescu umblă cu lampa lui Diogene după spiritul străvechiu german, după ideile melancolice-somnoroase ale lui Schopenhauer-Hartman.

Gherea voește să-și impună halucinațiile lui Prudhoniste.

Ce să mai zic despre „dii minore“, cari în mare parte adulmecă numai urmele „marilor măestri“, ca să prindă câte o sfărmitură, pe care apoi o frîmîntă și o descîntă până ce-i pot da nume — o chimera...

Am dori o critică, fie cât de severă, dar să servească adevăratei arte și să fie departe de ori-ce interes particular.

Imi aduc aminte de vorba lui Lessing. „Eu — zice într'una din scrierile sale — de s'ar cobori Dumnezeu din ceriu și mi-ar da adevărul — nu l'aș primi“

De ce oare? Pe semne nu am pute fi atîția critici, căți suntem.

Apis.

pe la oficiile postale. Casul acesta stă unic până acum în liberalul regat român. — Pricina se zice a fi fost un articol neplăcut guvernului, ceea-ce este un lucru cel puțin ciudat, cănd bine se știe, că foaia „Adevărul“ până mai în Aprilie a. e. lupta înverșunat alături cu actualii guvernanți conservatori în contra guvernului și partidului liberal.

O soție — „rară“. Mai zilele trecute soția directorului de bancă Matia Scheffer din Belgrad (capitala Sîrbiei) a fugit fără veste dela soțul său și a plecat — în lume, după ce, bine înțeles, și-a pus la chimir o considerabilă sumă de bani. La plecarea și-a gândit una bună: și-a ales o femeie, care-i sîmîna mult, și-a dat o sumuliță de bani și i-a zis că, de va fi prinsă, ea are să se dea de soția lui Scheffer. Bărbatul „văduvit“ a vestit poliția, ear aceasta a vestit și ea pe cea din capitala ungară, unde avea să sosească un tren dinspre Semlin. La sosirea trenului, poliția maghiară a și oprit pe loc femeia descrisă, în societatea unui tînăr, și cu proximal tren a transportat-o înapoi până la Belgrad. Pusă în fața bărbatului, acesta a privit-o de câteva ori în față și la moment a trebuit să constate, că prisioniera — nu era veritabila lui soție.

Nebunit în baie. Sîmbăta trecută un Ovreu anume Jacob Braunstein din Budapesta s'a dus la o scaldă de acolo și cu haine cu tot s'a aruncat numai decît în bazen, începînd a sbiera și a asvirii din mîni și din picioare, astfel, că cei din scaldă numai cu mare greutate l-au putut scoate din bazen. L-au dus apoi la poliție, de unde, constatîndu-i-se nebunia, a fost transportat la Lipót-mező.

O rectificare. În Nr-ul 180 al foilor noastre, pe pagina II, coloana 4, în rubrica „Noutăți“ sub titlul „Voluntarii români“ s'a strecurat o eroare de nume, pe care, rugați fiind, o rectificăm astfel: în regimentul 34 din Braşov a dăpus examenul de ofițer, nu Ioan Fișean (cum s'a publicat), ci tinerul voluntar dl Victor C. Fișean.

Fîn de vînzare. Ni-se scrie: Subscrisul, auzind că în România este lipsă de fîn, vestesc că în comuna Selbajel (în Bănat) per Lugoj, se află de vînzare până la 20 vagoane de fîn bun. — Fac deci întrebarea: cam cu ce preț s'ar plăti în România și la care stație ar fi a se descărca? — Petru Lața, neguțator.

ULTIME ȘTIRI

Cehii în opoziție.

Praga, 9 Octombrie.

Eri s'a ținut aci întrunirea bărbatilor de încredere ai partidului ceh tînăr, luînd parte 354 membri. După comunicatul publicat în foile de azi, conferența a adus următoarele concluzii:

„Conferența și însușește de a sa deciziunea deputaților (cehi din Reichsrath), că în contra cabinetului Clary vor desvolta cea mai hotărîtă opozițiune; lăsînd pe seama lor stabilirea modului și mîsurii în care să se practice această tactică.“

„Conferența recunoaște trebuința, ca solidaritatea dreptei să se mențină în lupta contra ministerului de funcționari; și provoacă pe deputați să lucreze într'acolo, ca să fie executată opoziția fiecărui partid al dreptei.“

„Adunarea bărbatilor de încredere imputernicește pe comitatul executiv, să

organizeze mișcarea opozițională în sinul poporului și să asigure spre acest scop conlucrarea tuturor partidelor și grupărilor.“

Conflictul anglo-transvaalic.

Răsboiul n'a izbucnit încă nici până azi. Știrile sosite eri și alaltăeri, unele vorbesc despre înaintarea continuă a trupelor engleze și a Burilor spre diferite puncte ale granițelor, altele earăși spun, că Burii se retrag de la cutare ori cutare loc, pe care l-au fost ocupat acum câteva zile.

Ceva pozitiv, sigur despre izbucnirea răsboiului, sau aplanarea conflictului nu se poate scoate nimic. Numai atîta se poate constata, că sforțările contelui Muraviev de a înființa o Ligă continentală în contra Englierei, dacă ea ar năvăli asupra Transvaalului, au avut efectul lor salutar.

CĂLINDARUL NOSTRU

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră, a apărut tocmai acum, cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porto postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați a se adresa la administrația „Tribunei Poporului“.

La comande mai mari de 10 exemplare dăm 20% rabat.

Administrația

„Tribunei Poporului“

ECONOMIE.

Grâne.

Prețurile de la 8 Octombrie.

	Arad:	B. Pesta:
Grâu Aprilie fl.	7.60—7.85 fl	8.72—8.74
slab	7.50—7.70	8.30—8.88
Cucuruz vechiu	4.80—5.	5.05—5.25
nou	3.70—3.80	5.10—5.14
Orz vechiu	5.30—5.40	5.90—7.—
nou	4.80—5.—	6.——6.10
Secară Apr.		6.60—7.07
pe Oct.	5.80—5.90	6.66—7.10
Ovăs Apr.	4.40—4.50	5.35—5.45
Oct.	—	5.——5.02

Cursul pieții din Arad.

Hărtie-monetă română	Cump. fl. 9-48	vînd	9.52
Lire turcești			—
Imperiali (15 R. aur)	18.90		19.—
Ruble rusești 100 k	126.—		127.—
Galbeni	5.68		5.63
Napoleon-d'or	9.48		9.55
100 Marce germane	58.50		58.95
Livre sterling	11.90		12.50

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:		cr. p. kg.
bătrîni 320—380 kg.	40—42.	„
tineri 320—390	44—44.5	„
250—390	44—45	„
până 250	45—46	„
mijlocie 240—260	47.5—48	„
Din Sîrbia	44.—46	„

Editor: Aurel Popovici-Barciuanu.

Redactor responsabil Ioan Russu Sîrbianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, nevelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu portretul autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor.

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu portretul autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Căntece Bănășene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Căntece Cătănești, cu portretul lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu portretul autorului.

Nr. 15—17. Iosif Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina. Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaiele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Infintarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.*

Direcția.

Nouă carte de școală. A apărut tocmai zilele acestea „Geografia pentru școlile populare”, întocmită pe baza planului ministerial de învățământ, partea primă (pentru clasele III și IV), de Vasile Goldiș, profesor gimnazial, în editura Librăriei Ciureu în Brașov. Prețul: 35 cr.

Acest nou manual de geografie al dlui profesor Goldiș, în forma cum se prezintă, este cât se poate de potrivit pentru cele două clase (III și IV) ale școlii populare. Împărțirea practică a capitolelor, urmate, fiecare câte osebni, de „Observări metodice”; textul, expus într-un limbaj ușor, și cu mai multe ilustrații; intercalarea în text a hărților pentru fiecare din cele cinci ținuturi mari ale Ungariei, — sunt toate calități alese, prin care manualul dlui Goldiș se recomandă foarte mult tuturor învățătorilor dela școlile noastre populare.

„Foia Pedagogică”, ce apare la 1 și 15-a a fiecărei luni în Sibiu sub direcția

unea dlui Dr. D. P. Barcianu, în Nr. 18 (din Sept.), anul III., are următorul cuprins: Cestiunea pedepselor în școala populară de Iosif Velcean, inv. (Urmare). — Modele de lecțiuni: Capra cu trei iezi. Poveste de Ioan Creangă, lecțiune de Dr. P. Șpan. — Din literatura școlară. — Informațiuni. Felnrimi.

„Economia Națională”, revistă economică, statistică și financiară apare lunar în București sub direcția dlui P. S. Aurelian. Anul XXIII. Nr. 8 (din August 1899) are următorul sumar: Ideea de justiție în relațiunile sociale, de A. D. Damianoff. Bibliografia cestiunei Orientului, de St. Oiașanu. Făinurile noastre la expoziția de făinuri dela Rotterdam (Olanda) de V. S. Moga. Știri economice de V. S. Moga. Bibliografia. Anunțuri.

O pagină din istoria Bucovinei din 1848—50, dimpreună cu niște „Notițe despre familia Hurmuzachi”, ca răspuns la articolele din ziarul „Patria” din Cernăuți anul III. Nrii 304 și 305, în chestiunea biografiei bucovinene din Enciclopedia Română din Sibiu, de Dr. I. G. Sbiera Cernăuți, 1899.

Un comentariu la § 96 al „Statutului organic bisericesc gr.-or. rom.” după 30 de ani, de I. cav. de Pușcariu. Brașov. 1899. Tipografia Ciureu et. comp. O broșură în format mare cu un text de 39 pagini. Prețul 1 coroană. Se poate comanda și dela Librăria numitei tipografii.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru învățătorii școlilor populare române, întocmite după pian, de Ioan Tuducescu, învățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unei exemplar: 30 cruceri.

Almanach, edat de „Reuniunea învățătorilor români de la școlile profesionale gr.-or. din diec. Caransebeșului”, din incidentul adunării generale jubilee, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Septembrie 1895, cu care ocaziune s'a inaugurat monumentul lui Constantin Diaconoviciu-Loga. — Editura comitetului reuniunii. — Sub acest titlu harnic rennune a învățătorilor nostri din diec. Caransebeșului a scos de sub tipar „Tipografia diecesană” din Caransebeș un op voluminos, peste 230 pagini, în format mare și elegant, având un cuprins bogat și de interes general. Prețul cărții este numai 1 fl. v. c. și se poate comanda de la „Librăria diecesană” din Caransebeș.

Pentru membrii Reuniunii opul s'a pus la dispozițiunea P. On. domnii protopresbiteri din diec. Caransebeșului spre vânzare ear pentru celalalt On. public se află de vânzare (cu prețul de 1 fl. plus port postal de 15 cr. v. a) la Librăria diecesană din Caransebeș și la notariul comitetului Ioan Marcu, inv. în Nămet-Bogdă.

Gramatica Română pentru învățământul primar, partea I. de Ioan Petran, profesor siminarian (apărută în Arad, 1899, prețul 15 cr.) e aprobată de Ven. Consist. din Arad. Venitul curat al acestei cărți didactice este destinat pentru înființarea unui fond, din care să se premieze învățătorii nostri, cari se vor distinge pe terenul învățământului și, în deosebi, în propunerea limbii materne. Se poate comanda și dela adun. Tribunei Poporului.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune”, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina”. Carte foarte importantă pentru membrii de direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărora societăți pe acțiune. Costă 1 fl. 50.

La administrațiunea „Tribunei Poporului” au sosit și se află de vânzare:

„Povestea unei coroane de oțel”, cu prețul de 75 cr., „Războiul nostru pentru neatințare” cu 55 cr., de George Coșbuc.

La administrația

„Tribunei Poporului”

se află în deposit spre vânzare următoarele opuri și broșuri:

„Teoria dramei” de Dr. Iosif Blaga. Prețul 1 fl. 80 cr.

„Cuvântări bis. de Massilon traduse prin Ioan Genț. Prețul 2 fl. 50 cr.

„Lupta pentru drept” de Dr. R. Ihering traducere, de T. V. Păcășeanu. Prețul 1 fl.

„Din vremuri apuse” de Iudita Secula, Prețul 50 cr.

„Juvenilia”, prosă și versuri de Sextil Pușcariu. Prețul 80 cr.

„Vieritul”, de Petru Vancu. Prețul 50 cr.

„Pribeag”, de I. Sceopul. Prețul 75 cr.

La facerea comenzilor, cari se vor efectua prompt, rugăm a se adauge și spesele de porto postal.

Administrațiunea „Trib. Pop.”

„Povestea unei coroane de oțel”, de iubitul nostru poet George Coșbuc, a apărut la București. în editura librăriei C. Sfetea, cu o mulțime de ilustrații intercalate într-un text istoric popular, ce se extinde pe 260 pagini ale volumului în format octav mare, cu un tipariu finos și cât se poate de bine îngrijit. Prețul: 1 leu 50 bani.—Din titlul cărții încă se poate vedea, că ea cuprinde istorisirea despre „Restaurarea domniei românești și războiul pentru neatințare”, scrisă anume pentru țerăni. Incepând dela introducere, până la pagina ei din urmă, cartea aceasta, în deosebi, este scrisă cu atâta foc și dragoste de neam, cu atâta măiestrie și farmec și într-o limbă atât de dulce populară, încât, începând odată s'o citești, n'o mai poți lăsa din mâni până ai isprăvit-o. Și după ce ai cetit-o odată, din nou o începi și mereu o citești și tot nu te mai saturi. — O adevărată podoabă literară și un mărgăritar neprețuit în literatura noastră populară. Ear serviciul, ce are să facă opul acesta țeranului cărturar nu numai în România, ci în toate țerile locuite de Români, — nemăsurat va fi. Va revizui, unde va trebui, va potența, unde este: adevăratul simț național, iubirea curată de neam și de patrie, îndemnul spre fapte mari și glorioase și neclintita dragoste pentru limba strămoșească.

Un păcat neiertat va comite ori care familie românească, din saloane până în bordeciu, — care ar întrelăsa a-și împodobi masa și biblioteca cu acest mai nou mărgăritar literar al iubitelui nostru poet Coșbuc.

„Trei Doctori”, comedie într'un act, localizată din limba germană de Virginia A. Vlaicu. — Prețul 20 cr.

„Pălăria Ceasornicului”, comedie într'un act de Mm. Emile de Girardin, localizată de A. G. N. — Prețul 25 cr.

AVIS. P. T. domnii învățători și colegi! La multele întrebări ce mi se fac, cu onoare vin a răspunde, că deși am intrat în statul de pensiu, dar lucrul și mai departe pe terenul literar-didactic, și pentru noul an școlar 1899/1900 pot servi cu manualele mele didactice — scrise cu multă îngrijire — într-o limbă ușoară, metodă practică și amăsurat gradul de înțelegere a tinerimii noastre din școala populară, ca așa carte să le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie: 1. Micul abecedar 18 tabele de părete 3 fl. 60 cr. 2. Micul abecedar P. I. ediția IX. pentru L. an 20 cr. 3. Micul abecedar P. II. ediția V. pentru II. an 20 cr. 4. Micul legendar P. III. ediția V. pentru III. și IV. an. 30 cr. 5. Exerciții intuitive ediția III. pentru învățători 30 cr. 6. Metodul de procedere, la Abecedar, p. inv. 40 cr. 7. Limba română (gramatică) 30 cr. 8. Economia. ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. 9. Socoata P. I. ediția IV. 20 cr. 10. P. II. ediția II. 20 cr. 11. Tabelele, măsurile și anii ediția III. 6 cr. 12. Isoria naturală, ediția VI. 20 cr. 13. Geografia P. I. ediția IV. (clasa III. și IV.) 20 cr. 14. Istoria Ungariei ediția II. (clasa IV. și V.) 20 cr. 15. Istoria Univers., (clasa VI.) 20 cr. 16. Abecedar german-român 20 cr. 17. Istoria R-lor 30 cr. 18. Micul gratulant 30 cr. 19. Cântările Vitelemului 10 cr. 20. Învățătura despre banii noi 2 cr. Cu stimă colegială Ioan Tuducescu. (Com. Temes) posta B-Lippa.

„Foia Pop-lară”, publicație enciclopedică ilustrată, apare în București în fiecare Joi. După o vacanță de 2 luni a reapărut tocmai acum cu Nrul 24. E de notat, că această revistă dedată mai cu seamă la milii de la țară, a atins succesul pe care nu l-a avut încă nici o altă publicație sim-lară: a reușit să-și facă tipografia ei proprie, cea mai bună garanție a unei sigure apariții. Numărul 24 e splendid. El conține pagina I un mare și minunat reușit portret al M. S. Reginei, după o ultimă fotografie ear ca materie articole economice, literare științifice, didactice, poezii etc. etc. „Foia Populară”, care se vinde numai cu 10 bani numărul, are marele avantaj, că mai deca premiu, cu fiecare număr, un roman gratis „O călătorie la Venus” sau „In anul 4000”. Recomandăm călduros această revistă al cărei abonament e numai 5 lei pe an. Redacția în Bucur. ști. str. Academiei 37.

„Familia”, vechea și singura revistă literară în părțile noastre, apare în fiecare Duminică în Oradea-mare, sub direcțiunea dlui Iosif Velcean, membru al Academiei române. Prețul abonamentului 8 fl. pe an. Numărul 39 (Anul XXXV) din 8 Octombrie st. n. a. c., are următorul cuprins:

Cerișoare, de Constanta Hoș. — Băjor (poezie), de Haralamb G. Lecca. Academia Română, raport general asupra lucrărilor comisiunei premiilor anuale, pe anul 1899 (Urmare) de Gr. S. Tocilescu — Cugătări. — Loreley (după H. Heine) traducere de N. Scheletti. — Astronomie și fotografia, de D. — Salon: „Din curșitate” de Dușu. — Literatură. — Teatr. — Musică. — Pictură. — Biserică și școală. — Ce e nou? — Posta redacției. — Calendarul săptămânii. — Ilustrațiunile: Hermann Sudermann. Mignon.

„Povești populare”, de cuprins mult, culesse de S. Teodorescu-Chirilăscu. — Prețul 8 cr.